

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตการศึกษา 6 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 216 คน และครูผู้ศึกษาจำนวน 198 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างเป็นระบบ จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 121 โรงเรียน ใน 7 จังหวัด คือ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง และอุทัยธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบ (Check List) จำนวน 8 ข้อ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 70 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ครอบคลุมบทบาทของครูผู้ศึกษา ทั้ง 3 ด้านคือด้านการสอนผู้ศึกษา ด้านบริการสุขภาพ และด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์กลับคืนจากผู้บริหาร 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.98 และได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์กลับคืนจากครูผู้ศึกษา 193 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.45 รวมได้รับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.15 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมเอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSSX) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-50 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6-10 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่มีวุฒิทางด้านผู้ศึกษา แต่ผู้บริหารจำนวนกว่าครึ่งหนึ่งที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับผู้ศึกษา

1.2 ครูสุศึกษาเป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนใกล้เคียงกัน มีอายุระหว่าง 26–30 ปี และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีวุฒิทางสุศึกษาโดยเรียนสุศึกษาเป็นวิชาโท และเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับสุศึกษา ครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีหน้าที่ในการสอนวิชาอื่นๆควบคู่ไปกับการสอนวิชาสุศึกษาค้วย เช่น พลศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตกรรม เป็นต้น

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน การปฏิบัติหน้าที่คานการสอนไค้แก่ การจักกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุศึกษา ในคานบริการสุขภาพ ไค้แก่ การจักหยาและอุปกรณการรักษายาบาล ในคานการจักสิ่งแวกลอม ไค้แก่ การจักห้องเรียน

1.4 ครูสุศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน การปฏิบัติหน้าที่คานการสอนไค้แก่ การสอนวิชาสุศึกษา ในคานบริการสุขภาพ ไค้แก่ การปฐมพยาบาลนักเรียน ในคานการจักสิ่งแวกลอม ไค้แก่ การจักห้องเรียน

2. ความคึกเห็นคอบทบาทของครูสุศึกษาคานการสอน

2.1 ผู้บริหารเห็นค้วยในระดับมากที่สุดกับบทบาทของครูสุศึกษาเกี่ยวกับการทำแผนการสอนโดยระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การสอนสุศึกษาให้สอกคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และการทำบันทึกการสอนและเตรียมการสอนทุกครั้ง โดยผู้บริหารเห็นค้วยในระดับปานกลางกับบทบาทของครูสุศึกษาในการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน สำหรับบทบาทอื่นนั้นผู้บริหารเห็นค้วยในระดับมากทุกข้อ

2.2 ครูสุศึกษาเห็นค้วยในระดับมากที่สุดกับบทบาทของครูสุศึกษาเกี่ยวกับการสอนสุศึกษาให้สอกคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอกคล้องกับความคึกเห็นของผู้บริหาร และเห็นค้วยในระดับปานกลางกับบทบาทในการเป็นวิทยากรคานสุศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น สำหรับบทบาทอื่นนั้นครูสุศึกษาเห็นค้วยในระดับมากทุกข้อ

2.3 เมื่อเปรียบเทียบกับความคึกเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษา พบว่ามีความคึกเห็นสอกคล้องกันเป็นส่วนมาก ยกเว้น บทบาทคานการสอนสุศึกษาทั้งค่อไปนี้ การทำแผนการสอนโดยระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การทำบันทึกการสอนและเตรียมการสอนทุกครั้ง การปรับปรุงการสอนสุศึกษาให้มีประสิทธิภาพเสมอ การสอนเนื้อหาที่เกี่ยวกับบริการสุขภาพสัมพันธ์กับการจักบริการสุขภาพในโรงเรียน การจักผลวิชาสุศึกษาตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ การเป็นที่ปรึกษาของชมรมวิชาการคานสุศึกษา การจักกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริม

พฤติกรรมสุขภาพ การจักษุตรวจการที่เกี่ยวกับสุขภาพ การประชุมปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการ
ต่างๆที่เกี่ยวกับสุขภาพเพื่อไม่ให้เนื้อหาซ้ำซ้อนกัน และการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติ
กรรมสุขภาพของนักเรียนโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และซักถาม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มครู
สุขภาพ

3. ความคิดเห็นคอบทบาทของครูสุขภาพค้ำนบริการสุขภาพ

3.1 ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูสุขภาพค้ำนบริการสุขภาพ

ทุกข้อ

3.2 ครูสุขภาพเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูสุขภาพค้ำนบริการ

สุขภาพทุกข้อ

3.3 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขภาพค้ำนบริการ
สุขภาพพบว่ามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก ยกเว้น ในบทบาทค้ำนบริการสุขภาพ
กิ่งต่อไปนี้ การรายงานให้ครูที่ปรึกษาทราบเมื่อพบนักเรียนที่มีความผิดปกติทางการได้ยิน
ร่วมวางแผนบริการสุขภาพกับเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานบริการสุขภาพในโรงเรียน การแนะนำ
ให้นักเรียนที่มีความผิดปกติของน้ำหูและส่วนสูงไปพบแพทย์ การจัดแนะแนวสุขภาพโดยก้า
หนดวัน เวลาให้นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพเข้าปรึกษา และการให้คำแนะนำเสนอแนะในการ
ปรับปรุงแก้ไขบริการอาหารกลางวัน ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มากกว่าครูสุขภาพ

4. ความคิดเห็นคอบทบาทของครูสุขภาพค้ำนการจักษุสิ่งแวดล้อม

4.1 ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูสุขภาพค้ำนการจักษุ
สิ่งแวดล้อมเกือบทุกข้อ ยกเว้นบทบาทในการฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักความสะอาดของสิ่งแวดล้อม
ซึ่งผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4.2 ครูสุขภาพเห็นด้วยกับบทบาทของครูสุขภาพค้ำนการจักษุสิ่งแวดล้อมเกือบทุกข้อ
ยกเว้นบทบาทในการฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักความสะอาดของสิ่งแวดล้อมซึ่งครูสุขภาพเห็น
ด้วยในระดับมากที่สุด

4.3 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขภาพ พบว่ามี
ความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก ยกเว้นบทบาทในการจัดทำโครงการพัฒนาโรงเรียน

โดยให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติ การแนะนำฝ่ายบริหารในการกำจกขะมุลผลยที่ถูกวิธี และ การแนะนำฝ่ายบริหารในการกำจกน้ำโสโครก ซึ่งมีความคึกเห็นแตกต่ากันอย่งมึนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระคัม .05 โดยกลุ่มผู้บริหารมึค่าเฉลยความคึกเห็นที่มกกว่กลุ่มครูสุคศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิจัยพบว่าครูสุคศึกษาส่วนมกมึหน้าที่ในการสอนวิชาสุคศึกษา ควบคุมไปกัวิชาอื่น ๆ ซึ่งตรงกัการวิจัยของ ชัยยุทท กุลคังวัฒนา (2528: 19) และ ถัจจราลคัณห์ ป็นทับทิม (2528: 27) มึครูสุคศึกษาจ่านวนน้อที่จมวิชาเอกสุคศึกษา ซึ่ง สกคคล่องกัการวิจัยของกรมพลศึกษา (2525: 36) สมมิตี คุรุพันธ์ (2527: 117) บุญศรี ศิริช่วง (2527: 142) ชัยยุทท กุลคังวัฒนา (2528: 19-20) และถัจจราลคัณห์ ป็นทับทิม (2528: 22) ทั้งผู้บริหารและครูสุคศึกษาส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมค่านสุคศึกษามาแล้ว โดยส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมในโครงการสุคศึกษาสายการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะคณะ อนุกรรมการสุคศึกษาสายการศึกษา (2525: 6) ได้วางเป้าหมายในการพัฒนางานสุคศึกษา ในโรงเรียนค้ำยการฝึกอบรมครูประจำการและผู้บริหาร เป็นการเพิ่มชึคความสามารถใน การปฏิบัติงานค่านสุคศึกษาในโรงเรียน จึงทำให้มึผู้เข้ารับการอบรมจ่านวนมก ซึ่งไม่สกค คล่องกัการวิจัยของ ถัจจราลคัณห์ ป็นทับทิม (2528: 24) ที่ศึกษาใน 4 จังหวัคภาคิต์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะได้มึการเพิ่มจ่านวนโรงเรียนในโครงการฝึกอบรมให้เป็นไปตามเป้าหมายทุกปี ปีละ 142 โรงเรียนทั่วประเทศ จึงทำให้มึจ่านวนผู้รับการอบรมจ่านวนมก

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับโครงการสุคสภาพในโรงเรียนเป็นจ่านวนมก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเป็นค้ำแห่ง ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมนโยบาย สั่งการ และให้ความสะควกในการทำงานในโรงเรียน (ชาอูชัย อาจิมสมาจาร 2527: 7) ซึ่งการปฏิบัติงานของผู้บริหารคือการช่วยให้งานในโรงเรียนสำเร็จ สุล่วงค้ำยคึโดยผู้บริหารมิได้ลงมือกระทำโดยตรง แต่เป็นผู้ปฏิบัติทางอ้อมค้ำยการอำนวย ความสะควก สั่งการ และควบคุมดูแลให้เป็นไปตามนโยบาย คังนั้น เมื่อกล่าวถึงการปฏิบัติ หน้าที่ในโครงการสุคสภาพในโรงเรียน ผู้บริหารจึงถือว่ได้มึส่วนในการปฏิบัติค้ำย แต่สำหรับ ครูสุคศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอนสุคศึกษาซึ่ง เป็นหน้าที่หลัก การปฏิบัติงานอื่นซึ่ง นอกเหนือจากการสอนนั้นถือ เป็นหน้าที่พิเศษที่ ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร จึงทำให้ครูสุคศึกษา

ได้ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนน้อย

2. ความคิดเห็นคอบทบาทค้ำการสอน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูผู้ศึกษาในทุกข้อ แต่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดกับบทบาทค้ำการสอนต่อไปนี้ คือ การทำแผนการสอนโดยระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การทำบันทึกการสอนและเตรียมการสอนทุกครั้ง และการสอนผู้ศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน แต่ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับปานกลางกับบทบาทของครูผู้ศึกษาในการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่ที่เกี่ยวกับบทเรียน ซึ่งผู้บริหารประเมินค่าให้เป็นอันกับสุดท้าย

การที่ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูผู้ศึกษา อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมค้ำการศึกษา ทำให้มีความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานค้ำการสอนผู้ศึกษาเป็นอย่างดี และบทบาทต่างๆที่กำหนดให้เป็นหน้าที่โดยตรงสำหรับการสอนของครูผู้ศึกษา สำหรับบทบาทที่ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุดซึ่งได้แก่บทบาทในการทำแผนการสอนโดยระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการทำบันทึกการสอนและเตรียมการสอนทุกครั้ง เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับการวิจัยของถนอมศรี ชูทอง (2524: 35-36) ที่ว่า ผู้บริหารเห็นด้วยมากที่สุดในการที่ครูผู้ศึกษามีการเตรียมตัวก่อนสอนทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าการสอนที่มีการเตรียมตัวและบันทึกไว้ล่วงหน้าตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจะเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ สุชาติ โสภประยูร (2520: 117-119) กล่าวว่า

ครูจะต้องเตรียมทำการสอนเอาไว้ทุกบทเรียนที่จะสอนเป็นการล่วงหน้าอยู่เสมอเพราะบันทึกการสอนเป็นสิ่งที่จะช่วยควบคุมให้การดำเนินการสอนจริงๆใดเป็นไปตามลำดับและสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น . . . และการทำบันทึกการสอนยังเป็นหลักฐานที่สำคัญยิ่งซึ่งแสดงถึงการเตรียมตัวของครูด้วย

นอกจากนี้ผู้บริหารยังเห็นด้วยในระดับมากที่สุดกับบทบาทของครูผู้ศึกษาในการสอนผู้ศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรมพลศึกษา (2525: 78,82) ถนอมศรี ชูทอง (2524: 35-36) และยิ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้ศึกษาด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมทางผู้ศึกษาจึงทำให้เข้าใจถึงจุดเน้นในการสอนผู้ศึกษาว่าอยู่ที่ การทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และมีการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน (สุชาติ โสภประยูร 2520: 54-55) ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญในระดับ

สูง สำหรับบทบาทที่ผู้บริหารประเมินค่าให้อยู่ในอันดับสุดท้าย คือบทบาทของครูผู้ศึกษาในการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่ที่เกี่ยวกับบทเรียน ซึ่งผู้บริหารเห็นด้วยในระดับปานกลาง เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับการวิจัยของ ถนนอมศรี ชูทอง (2524: 36) ที่พบว่าผู้บริหารประเมินสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ด้วยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่น้อยกว่าค่านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำนักเรียนออกนอกสถานที่เป็นงานที่ต้องมีการขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาตามขั้นตอน ต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน ซึ่งนับเป็นความรับผิดชอบต่อคนข้างเคียงต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้นมาก จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารเห็นด้วยกับบทบาทข้อนี้เป็นอันดับสุดท้าย

2.2 ครูผู้ศึกษาเห็นด้วยกับบทบาทด้านการสอนทุกข้อ แต่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดที่สุดในบทบาทการสอนเกี่ยวกับ การสอนผู้ศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และเห็นด้วยในระดับปานกลางกับบทบาทในการ เป็นวิทยากรด้านผู้ศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น ซึ่งครูผู้ศึกษาประเมินค่าให้เป็นอันดับสุดท้าย

การที่ครูผู้ศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกับบทบาทของครูผู้ศึกษาด้านการสอนทุกข้อ อาจเป็นเพราะครูผู้ศึกษาที่คอยแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมด้านผู้ศึกษามาแล้วจึงทำให้มีความเห็นด้วยในระดับมาก และจากการวิจัยพบว่าครูผู้ศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดที่สุดในบทบาทการสอนผู้ศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกรมพลศึกษา (2525: 45) และถนนอมศรี ชูทอง (2524: 97-98; 108) ที่พบว่า ครูผู้ศึกษาให้ความสำคัญกับการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนมากที่สุด การที่ครูผู้ศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดกับบทบาทในการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้ศึกษามากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.88) มีวุฒิทางผู้ศึกษาและได้รับการอบรมเพิ่มเติม (ร้อยละ 68.50) จึงทำให้ตระหนักถึงหัวใจสำคัญของการสอนผู้ศึกษาเป็นอย่างดีว่า "ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนการสอนวิชาผู้ศึกษาจะใกล้เคียงสมรรถนะคือเมื่อนักเรียนได้นำเอาความรู้นั้นๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้น" (สุชาติ โสภประยูร 2520: 55) ส่วนบทบาทที่ครูผู้ศึกษาให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายตามค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ได้แก่ การเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นบทบาทที่นอกเหนือไปจากการสอนในโรงเรียน และยังเป็นบทบาทใหม่ซึ่งกระทำกับกลุ่มคนที่อาจไม่ใช่ นักเรียน ประกอบกับความรู้ที่ใช้อยู่ในการ เป็นวิทยากรนั้นอาจเป็นความรู้ทั่วไปซึ่งไม่ตรงกับหลักสูตรการสอนที่ครู

ไค้ไช้อยู่ จึงเป็นงานที่ค่อนข้างใหม่สำหรับครูสุศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าครูสุศึกษาส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่ำกว่า 5 ปี และมีอายุระหว่าง 26-30 ปี ซึ่งค่อนข้างต่ำ และแม้ว่าครูสุศึกษาจะมีวุฒิทางสุศึกษามากกว่าครึ่ง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่เรียนวิชาเอกสุศึกษาโดยตรงนั้นมีจำนวนน้อย (ร้อยละ 11.91) จึงอาจทำให้ครูสุศึกษาส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นทางวิชาการสุศึกษา ประกอบกับการที่ครูสุศึกษาต้องมีหน้าที่สอนหลายวิชา ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับงานด้านอื่นที่นอกเหนือจากงานประจำจึงเป็นผลให้ครูสุศึกษาประเมินบทบาทในการ เป็นวิทยากรด้านสุศึกษาให้กับหน่วยงานอื่นเป็นอันดับสุดท้าย

2.3 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสุศึกษาในด้านการสอนสุศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบทบาทข้อที่ 1, 3, 4, 7, 12, 14, 16, 17, 20 และ 25 ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสุศึกษาในด้านการสอนสุศึกษามีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าผู้บริหารและครูสุศึกษาเห็นด้วยและเข้าใจในบทบาทของครูสุศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหาร (ร้อยละ 54.05) และครูสุศึกษา (ร้อยละ 68.50) เคยได้รับการอบรมทางสุศึกษาจึงทำให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนั้น ในทางปฏิบัติเพื่อให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และให้ความสำคัญต่อบทบาทของครูสุศึกษาในด้านการสอนสุศึกษาตลอดไป จึงควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารและครูสุศึกษาพร้อมๆกันเป็นประจำ ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการสอนของครูสุศึกษามีความเจริญก้าวหน้าและเกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุดทั้งในด้านการความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ เพราะได้รับการส่งเสริมสนับสนุน และความร่วมมือจากผู้บริหารที่มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการสอนสุศึกษาเป็นอย่างคั่นเอง ส่วนบทบาทที่ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้น อาจเป็นผลจากการที่ผู้บริหารมีความคาดหวังในความสำเร็จของงานสูงทำให้มีความเห็นด้วยในระดับที่สูง ในขณะที่กลุ่มครูสุศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ต้องลงมือปฏิบัติงานโดยตรงด้วยตนเองนั้นทราบถึงความเป็นไปได้และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติจริงเป็นอย่างดี ประกอบกับการที่ครูสุศึกษาต้องสอนหลายวิชา จึงทำให้กลุ่มครูสุศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ต่ำกว่ากลุ่มผู้บริหารในบทบาทดังกล่าว ดังนั้น ควรจะไค้ศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงของการที่ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่าง

ในบางบทบาท เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้เกิดความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนสุศึกษาเป็นอย่างดี

3. ความคิดเห็นคอบทบาทคานบริการสุสภาพ

3.1 ทั้งผู้บริหารและครูสุศึกษาต่างก็เห็นควยในระดับมากกับบทบาทของครูสุศึกษาคานบริการสุสภาพทุกข้อ ซึ่งเป็นเพราะผู้บริหารและครูสุศึกษามีประสบการณ์ในการฝึกอบรมคานสุศึกษา และปัจจุบันไคมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานชั้นค่าของงานบริการสุสภาพในโรงเรียน (ทองอนามัยโรงเรียน 2527: 11-17) เพื่อเป็นเกณฑ์วัดระดับบริการสุสภาพในโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารและครูสุศึกษาเห็นควยในระดับมากกับบทบาทคานบริการสุสภาพคังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ มานิต แก้วมทิทธิ (2526: 76) และสรสิทธิ ศิลป์ศรีกุล (2526: 78-80)

3.2 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสุศึกษาคานบริการสุสภาพ พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ ยกเว้น ในบทบาทข้อ 3, 5, 8, 17 และ 19 ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสุศึกษาคานบริการสุสภาพมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ แสดงว่าผู้บริหารและครูสุศึกษาเข้าใจและเห็นควยกับบทบาทของครูสุศึกษาคานบริการสุสภาพ ซึ่งนับว่าเป็นนิมิตหมายอันดีในการพัฒนาางานบริการสุสภาพในโรงเรียนให้ไคเกณฑ์มาตรฐานควยการนำบทบาทซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันไปปฏิบัติ ส่วนบทบาทที่ผู้บริหารและครูสุศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้นนับเป็นบทบาทที่มีความสำคัญคองานบริการสุสภาพ จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลทั้งสองกลุ่มคังกล่าวมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้เกิดความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอันจะเป็นผลดีคองการปฏิบัติคานบทบาทคังกล่าว

4. ความคิดเห็นคอบทบาทคานการจคสิ่งแวกลอม

4.1 ทั้งผู้บริหารและครูสุศึกษาเห็นควยในระดับมากที่สุดกับบทบาทของครูสุศึกษาในการฝึกนักเรียนไคมีนิสัยรักความสะอาดของสิ่งแวกลอม แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูไคให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนเกี่ยวกับการจคสิ่งแวกลอมให้ถูกสุลักษณะ ซึ่งสอดคล้องคองการวิจัยของ มานิต แก้วมทิทธิ (2526: 75) ที่พบว่า ผู้บริหารเห็นควยใน

ระดับสูง เกี่ยวกับการที่นักเรียนควรมีบทบาทและความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดของโรงเรียนมากกว่าบุคคลากรอื่นๆ

4.2 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้ศึกษาค้นการจักสิ่งแวดลอม พบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบทบาทข้อ 2.4 และ 16 ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้ศึกษาค้นการจักสิ่งแวดลอมมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเข้าใจและเห็นด้วยกับบทบาทของครูผู้ศึกษาค้นการจักสิ่งแวดลอม ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสดีที่จะปรับปรุงงานค้นการจักสิ่งแวดลอมในโรงเรียนด้วยการนำบทบาทเหล่านี้ไปปฏิบัติเพื่อให้โรงเรียนมีสิ่งแวดลอมที่ถูกต้องลักษณะ และเป็นผลดีต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ส่วนบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้นล้วนเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยความเชื่อมั่นในตนเอง และต้องใช้ความสามารถทางวิชาการผู้ศึกษาโดยเฉพาะ แต่จากผลการวิจัยนี้ พบว่าครูผู้ศึกษามีประสบการณ์การทำงานน้อยส่วนใหญ่ไม่ไ้จบวิชาเอกทางผู้ศึกษา และงานการจักสิ่งแวดลอมมีฝ่ายอาคารสถานที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว จึงเป็นผลให้กลุ่มครูผู้ศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่น้อย ประกอบกับการที่ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงาน โดยอาศัยการสั่งการให้ครูเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้บริหารจึงมักมีความคาดหวังในผลงานสูง ทำให้เกิดความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ศึกษาในบางข้อ ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้ศึกษาใหม่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติบทบาทค้นการจักสิ่งแวดลอม ด้วยการให้มีการศึกษาเพิ่มในระดับที่สูงขึ้น และเปิดโอกาสให้ครูผู้ศึกษาได้ร่วมในการบริหารงานบ้างตามสมควร ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เกิดความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และเป็นผลดีต่อการปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าว

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. บทบาทของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ควรยึดถือ และนำไปปฏิบัติ
มีดังนี้

ก. บทบาทด้านการสอนผู้ศึกษา

1. สอนผู้ศึกษาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน
2. สอนโดยฝึกให้นักเรียนมีการปฏิบัติทางสุขภาพ
3. สอนผู้ศึกษาสอดคล้องกับปัญหาที่พบมากในชุมชน
4. สอนโดยฝึกให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาทางสุขภาพ
5. ประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยพิจารณาทั้ง ความรู้ เจตคติ และ

การปฏิบัติ

6. ผลิตเอกสารและอุปกรณ์ประกอบการสอนผู้ศึกษาไว้ใช้ในบทเรียนเรื่อง

ต่างๆ

7. ติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวทางวิชาการผู้ศึกษา
8. สอนเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะสัมพันธ์กับการจัด

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

9. สังเกตสุขภาพของนักเรียนทุกครั้งที่สอน
10. เชิญวิทยากรมาบรรยายประกอบบทเรียนผู้ศึกษาเป็นครั้งคราว
11. เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาผู้ศึกษาที่มีอยู่ในกิจกรรมต่างๆ เช่น

ลูกเสือ เนตรนารี

12. พบปะพูดคุยกับครูอื่นๆ เพื่อทราบปัญหาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน
13. อบรมนักเรียนเกี่ยวกับสุขภาพในโอกาสพิเศษ เช่น ประชุมนักเรียน
14. เสนอรายชื่อหนังสือ เสริมประสบการณ์วิชาผู้ศึกษาให้บรรณารักษ์ซื้อเข้า

ห้องสมุด

15. วิเคราะห์และคัดเลือกข้อสอบเพื่อเก็บไว้ใช้
16. คัดค้นหาข้อมูลทางวิชาการและวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งวิทยากรชุมชน
17. คัดเลือกหนังสือเรียนวิชาผู้ศึกษาไว้ใช้ในโรงเรียน

18. พบผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง เพื่อทราบปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ
ของนักเรียน

19. เป็นวิทยากรคำปรึกษาศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น

20. นำนักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนวิชาสุขศึกษา

ข. บทบาทค้ำบริการสุขภาพ

1. แจ้งให้ผู้ปกครองทราบในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาสุขภาพ

2. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ในการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่นักเรียน

3. ช่วยเหลือนักเรียนที่เจ็บป่วยตามหลักการปฐมพยาบาล

4. ให้การรักษาพยาบาลนักเรียนที่เจ็บป่วยเล็กน้อยๆ คьюยาสามัญประจำบ้านในห้องพยาบาล

5. รายงานให้ครูที่ปรึกษาทราบเมื่อพบนักเรียนที่มีความผิดปกติทางสายตา

6. สังเกตอาการเบื้องต้นของโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน

7. ร่วมในการพิจารณานักเรียนที่ป่วยเป็นโรคติดต่อให้เข้าเรียน หรือหยุดพัก
การเรียน

8. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือบุคลากรทางการแพทย์ในการ
ส่งนักเรียนที่เจ็บป่วยไปรักษา

9. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานค้ำบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่
เสมอ

10. แนะนำครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวในการให้คำปรึกษาเรื่องการระวัง
รักษาสุขภาพนักเรียน

11. เสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารให้มีการจัดบันทึกสถิติการเจ็บป่วย

12. แนะนำครูที่ปรึกษาในการลงบันทึกบัตรสุขภาพ

13. ติดตามดูแลความผิดปกติทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนในรายที่สงสัย

14. สังเกตสุขนิสัย และสุขปฏิบัติของนักเรียนพร้อมทั้งแนะแนวทางการปฏิบัติ
ที่เหมาะสมให้

15. ตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนในห้องเรียนที่สอนอย่างน้อยเดือนละครั้ง
16. ให้คำปรึกษาเรื่องการตรวจสุขภาพแก่ครูที่ปรึกษา
17. เสนอแนะแก่ผู้บริหารในการตรวจสุขภาพนักเรียนก่อนเข้า

ค. บทบาทด้านการจัดสิ่งแวดล้อม

1. ฝึกนักเรียนให้มีความรักความสะอาดของสิ่งแวดล้อม
2. จัดให้มีการประกวดห้องเรียนดีเด่นทางสุขลักษณะ
3. ร่วมวางแผนการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
4. ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม และการรักษาความสะอาด
5. ร่วมในการจัดความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม เช่น สนาม บันได โรงพลศึกษา
6. ควบคุมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
7. เสนอแนะให้มีการจัดห้องน้ำห้องส้วมที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
8. แนะนำฝ่ายบริหารในการจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ถูกสุขลักษณะ
9. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน
10. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ
11. เสนอแนะให้มีการปรับปรุงแสงสว่างในอาคารเรียน
12. แนะนำครูที่ปรึกษาในการฝึกหัดนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม
13. เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดโรงอาหารที่ถูกวิธี
14. เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการระบายอากาศในห้องเรียน
15. แนะนำครูที่ปรึกษาในการจัดที่นั่งของนักเรียน

2. ในการปฏิบัติงานของครูสุขศึกษาควรเน้นบทบาทด้านการสอนเป็นหลัก ส่วนบทบาทด้านบริการสุขภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้นควรให้เป็นบทบาทรอง และเป็นบทบาทที่มีผู้ร่วมรับผิดชอบหลายคน โดยให้ครูสุขศึกษาร่วมรับผิดชอบในการวางแผนงานและเป็นผู้ให้คำปรึกษาทางวิชาการ

3. โรงเรียนควรตั้งอัตราบรรจครูสุขศึกษาผู้เชี่ยวชาญ วิชาเอกสุขศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในการสอนวิชาสุขศึกษา และดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน แต่หากโรงเรียนประสบปัญหาอัตรากำลังไม่สามารถบรรจุได้ ควรสนับสนุนให้ครูอื่นที่สอนวิชาสุขศึกษาอยู่ ได้เข้ารับการอบรม หรือประชุมทางวิชาการสุขศึกษา และสนับสนุนให้ครูโค้ชศึกษาต่อใน

ค่านุศึกษาในระบอบที่สูงขึ้น

4. โรงเรียนควรตั้งอัตราบรรจุนามียโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ในค่านบริการสุขภาพโดยตรง แคนากโรงเรียนประสบปัญหาค่านอัตรากำลัง ไม่สามารถบรรจุได้ ควรสนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิเกินที่ทำการสอนวิชาสุศึกษาได้เข้ารับการอบรม และปฏิบัติงานแทน

5. ควรจัดอบรมเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ผู้บริหาร และครูเห็นความสำคัญ ร่วมมือ และสนับสนุนการปฏิบัติงานในโครงการสุขภาพในโรงเรียน

6. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูสุศึกษาได้มีบทบาทในการวางแผนงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการ เป็นกรรมการดำเนินงานตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูสุศึกษาในแต่ละค่านว่า ในสภาพที่ปฏิบัติจริงครูสุศึกษามีบทบาทมากน้อยเพียงใด

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสุศึกษา โดยเปรียบเทียบตามประเภทการดำเนินงาน วุฒิต่างสุศึกษา ประเภทการดำเนินการฝึกอบรม และขนาดของโรงเรียน เพื่อที่จะได้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลในค่านแปรต่างๆได้เกินขีดชั้น

3. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ยังมีบทบาทบางประการที่ผู้บริหารและครูสุศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ควรได้มีการศึกษาสาเหตุและปัญหาที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาในบทบาทดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบทบาทบางประการของครูสุศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูสุศึกษาสืบต่อไป